

Ad Hebræos

G Rememoramini autem pristinos dies, in quibus illuminati magnū certamen sustinuistis passionum. Et in altero quidē opprobriis & tribulationibus spectaculū facti, in altero autem socij taliter cōuersantium effecti. Nam & vinētis cōpassi estis, & rapinam bonorū vestrorū cum gaudio suscepistis, cognoscentes vos habere meliorem & manentem substantiam. Nolite itaque amittere cōfidentiam vestrā, quæ magnam habet remunerationē. Patiētia enim vobis necessaria est, vt voluntatem dei facientes, reportetis repromissionem.

H Asperē terruerat eos, compescendo à peccatis comminatione æterni supplicij: nunc verò terrores refouet, laudans eos de præteritis, & hortatur vt in bonis quę ceperāt, perseuerent. Turpe enim & dignum reprehensione, si hi qui dum adhuc rudēs in fide essent, religiose vixere, modò nequiter agendo deum offendant: & qui in exordio quando ad fidem venerē, magnanimitē varias persecutiones tolerauerunt, postea pusillanimes effecti, deficiant in tribulationibus. [Rememoramini autem pristinos dies &c. Ostendit diu esse ex quo ad fidem venerant, & per hoc magis debuissent in religione profecisse, & ad sustinendam persecutionem exercitati esse. Quasi dicat: Non deseratis collectionem nostram in tribulatione, neque male viuendo filium dei ulterius conculcetis, sed recordamini constantiæ vestræ & perfectionis, quam in pristinis diebus habuistis. & hoc est: Rememoramini, id est, reducite ad memoriā pristinos dies, id est, recogitate quales in illis dieb⁹ fueritis, ne nunc deteriores sitis, cum ex tēporis prolixitate multo meliores esse debeatis. Recogitate dies, in quibus] luce fidei illuminati, sustinuistis magnū certamen passionum, id est, non defecistis sustinendo, sed magnanimitē certastis, fidem corde & ore tenendo, quā vobis extorquere persecutores contendebant. Plus enim notat dicendo, sustinuistis magnū certamen passionū, quā si simpliciter dixisset, sustinuistis magnas passiones. Nam quod posuit ibi certamen, ostendit eos non defecisse, sed constanter certasse. Quod non notaretur, si certamen non esset appositū. Vel ideo dixit certamen passionū, quia ipse passiones certabant contra eos, vt patientiā & fidem eis extorquerent, sed non potuerunt. Et ideo qui sic fortiter steterē in principio suæ conuersionis, non debent nūc metu persecutionis deferere collectionem fratrum, qui eorum solatio indigēt. Siue ideo posuit certamen passionum, quia aliud est passio quæ inferitur, aliud difficultas passionis quæ contrariationē pugnat, & vt fidem postponat, exhortatur. Duobus itaque modis eos laudat, tum quia passiones & verbera exterius sustinuerunt, tum

quia inuictissimē contra ipsas passiones interius **K** certauerunt, quasi dicēs: Duo in vno fecistis, quia vnum patiebamini exterius, aliud interius. [Et in altero quidem, id est, in hoc quod exterius patiebamini, facti estis spectaculum, id est, admiratio quædā vniuerso populo, in opprobriis] quæ cōtra vos proferebant, quia omnes irridebant vos & amentes atq; insensatos dicebāt. Et graue quidem est opprobrium, sed grauius est, cum spectaculum hominibus sit, nō secretò exprobratur. Spectaculum fuistis in opprobriis, quoniam spectante vniuerso populo irrogabantur vobis multa conuitia & ignominiosa verba, [&] in tribulationibus, quia publicē flagellabamini & diuersas penas sustinebatis. In hoc maximā eorum constantiā ostēdit, quādo quamuis spectaculum essent, nō tamen deficiebant à fide. Non enim modicū opprobriū est, fieri spectaculum & ab hominibus insultationes perpeti. & quasi non sufficeret spectaculū, addebantur opprobria verborū, & opprobriis tribulationes verberum. Hæc quidem sustinuistis in altero, id est, in altera parte certaminis, quæ (sicut dictū est) foris vigebat: in altero autē quod interius erat, id est, in altera parte certaminis, quæ in corde gerebatur, certastis sic quod effecti estis per cōpassionem socij taliter cōuersantium. Ideo dicit in altero, & in altero, vt ostendat has duas partes certaminis tantū esse, & per hoc eos omne genus certaminis sustinuisse. Cōpatiēdo & necessaria ministrando effecti estis socij taliter conuersantium, id est, assidue patientiū, scilicet apostolorum & similium, qui totam vitā suam ducebant patientiō aduersā pro Christo, quorū exemplo perseuerare & vos debetis in obseruatione patiētiae. Verē socij eorum facti estis. [Nam & vinētis cōpassi estis,] quia si p Christi nomine patiebātur, vos inde sic dolebatis, ac si cum eis vincti essetis, & dolorē cordis operibus declarabatis, ministrādo illis sustentationem de bonis vestris: quia non poterant sibi necessaria querere, vtpote vinculis & carceribus detēti. Illis cōpassi estis ministrādo, [&] ob hoc suscepistis rapinā bonorū vestrorū. **M** Nam idcirco vobis ab infidelibus propria bona sunt ablata, quia inde ministrabatis sanctis. Et hæc bonorū direptionem suscepistis non cum mœrore, sed cum gaudio & alacritate cordis. & hoc est quod dicit, quia & vinētis cōpassi estis, & bonorū vestrorū cum gaudio rapinam suscepistis, id est, & de tribulationibus sanctorum doluistis, velut si eas in corpore vestro pateremini, & de damno rerum vestrarum propter sustentationem eorū vobis illato gauisi estis. Suscepistis læti quasi donū dei amissionem facultatum vestrarū, cognoscentes, id est, quia cognoscebatis [vos] idcirco habere substantiā longē meliorem istā & manentem, id est, non transitoriam, sed æternam. hoc est, spē certissima cōfidebatis vos æternā bonā lucrarī amissione temporalium & æternam requiem labore transitorio, atque thesaurum cælestem damno terreno: & quia spem certam, id est, confidentiam supernæ retributionis habuistis, itaque nolite